

Анахь шъолъыр дэгъухэм ахалъытагъ

Дунэе экономическэ форумэу Петербург щыкЮ-
рэм хэлажэхэр «ПроектыкIэхэр пхырыши-
гъэнхэмкэ стратегическэ инициативэхэм я
Агентствэ» Урысые Федерациием ишъолъырхэм
инвестициихэм альэныкъокIэ яоффхэм язынет
фэгъэхыгъэ Лъэпкь рейтингым икIэуххэм аши-
гъэгъозагъэх.

Пэшэнэгъэ зыыгъ шъо-
лырхэм яоффхэм язынет зэ-
хьокыныгъэ фэшыгъэнэм биз-
нес-сообществэм елпъыкIэу
фыриэм уасэу ратырэр а рейт-
ингым къегъэльягъо. Инвес-
тициихэр нахыбэу Адыгейим
къызфигъэфедэнхэмкэ мони-
торингым кыгъэльгъуагъ анах
мэхъанэ зиэр: предприятие-
хэр тхыгъэнхэмкэ, псэолъ-
шынным пае изын ятыгъэним-

и Лъышхэе ишъэрильхэр пэл-
льэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцеклэ-
ре Къумпыл Мурат. — Io хэ-
льэп, ежь Адыгейими лэкIоцI
амалхэр илэх. Ау республи-
кэм ихэхъоныгъэкэ гъогу тэ-
рэзыр инвестициихэр кыз-
фигъэфедэгъэнхэр ары. Ахэм
бэкэ ялъытыгъ экономикэр
зыфэдэштыр, ащ епэсигъэу
цыфхэм ящилаакI зыкызз-
рилэтиштири. Тапэкли ащ инэу
тынаэ тедгъетыщ».

2014-рэ ильэсм Урысые
Федерацием ишъолъыр 21-мэ
инвестициихэмкэ яоффхэм язынет
къэзгъэнэфэрэ рейтингир
ащыкъуагъ. Гухэль гъэнэфагъэ
зиэр лъэныкъо 12-кIэ «гъогу
картэклэ» заджэхэрэ Адыгей-
им щагъэцакI. Мыщ дэжкым

ПроектыкIэхэр агъэцэкIэштых

Дунэе экономическэ форумэу Петербург щыкЮ-
рэм Адыгэ Республикэм и Лъышхэе ишъэрильхэр
пэлльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцекIэрэ Къумпыл
Муратрэ АНО-у «Агентство стратегических ини-
циатив» зыфиорэм игенеральэ директорэ Свет-
ланы Чупшевамрэ Адыгэ Республикэмрэ АСИ-мрэ
азыфагу илъыщт зэдэлэжъэнэгъэм фэгъэхыгъэ
зээгъыныгъэм шызэдькIэтхагъэх.

Къумпыл Мурат къызэрэ-
хигъэштыгъэмкэ, Агентствэм
ипроектхэр гъэцекIэгъэнхэмкэ
республикэм яоффшэн гъэнэ-
фагъэ щэкло: бизнесымкэ ад-
министративнэ пэрьохуныгъэхэр
щымыIэнхэм, инвесторхэм
іэпилэту ятыгъэним, джащ фэ-
дэу бизнесым пыльхэм амал
дэгъухэр ягъэгъотыгъэнхэм алае
нэмыхI шыольырхэм оптышюу
яэ хуугъэр Адыгейим щагъэ-
федэ.

«Тапэкли а яоффшэнхэр лъыд-
гъэкютэн фае. Пшъэрильхэр
шытыр бизнес яоффир Адыгей-
им щагъэцакI. Стратегическэ инициативэ

кIэ, электрическэ сетьхэм ахэр
апыштэгъэнхэмкэ пальхэм
къызэрещагъакIэрэр.

«Инвестициихэр къызфэ-
гъэфедэгъэнхэмкэ яоффу тшэ-
рэм Агентствэм осэшу къы-
фишыгъ. Рейтингымкэ хэпшы-
кIэу тызэрэдэктэягъэм къегъэ-
льягъо республикэм лъэны-
куабэхэмкэ янэкъокъун ыльэ-
кынным иамал зэриэр. Тапэ-
кли инвестициихэм япхыгъэ
яоффшэнхэр лъыдгъэкютэн, —
къыуагъ Адыгэ Республикэм

къеогъэн фае Адыгейим иопыт
Агентствэм къызэрэдильтагъэр
— къэралыгъо кадастэр учетыр,
мылькур кадастэр учетыр
хэгъэуцогъэнхэмкэ яоффхабзэу
зэрахъэхэрэр ыкIи пшъэрильхы-
лыбэ зыщизэшуахырэ гупчэ-
хэр къызфэгъэфедэгъэнхэр.

**Адыгэ Республикэм
и Лъышхэе
ипресс-къулыкъу**

Сурэтыр А. Гусевым тыри-
хыгъ.

Щынагъо щыла?

Аужырэ мафэхэм къэбархэр бэу къекIокых Пшы-
зэ псыыгъыпIэр кынун ыльэкIыщтэу. Краснодар
краим иадминистрации ошэ-дэмышиш яоффхэр къэ-
мыхъэхуу гъэнхэмкэ ыкIи ахэр дэгъэзэжыгъэн-
хэмкэ икомиссие зэхэсигъю илагъ. Пшыхъохэм
ыкIи псыыгъыпIэрэм язынет ащ щытегушыла-
гъэх. Краснодар краим игубернатор игуадзэу Андре-
й Алексеенкэм зэхэсигъю зэрищагъ. Пшызэ
псыыгъыпIэм язынет зигугъу ашыгъэхэм ашын-

щыIэп. Зэхэсигъю ар тэубы-
тагъэу къыщауагъ. Аужырэ ма-
фэхэм псыыгъыпIэм фэгъэ-

хэмкэ Агентствэм игенераль-
нэ директор кынчдэ Адыгэ-
им инвестициихэмкэ ыкIи пред-
принимательствэмкэ иоффхэм
язынет нахьышу хууным пае
республикэм илацхэм чанэу
адэлжээхэм зэрэфхэзазырыр.

Светлана Чупшевам кынчэ-
риуагъэмкэ, республикэм их-
бээ къулыкъухэм яоффхо
агъэцэкIагъ. Ар къеушыхаты
инвестициихэмкэ рейтингэу
зэхашагъэм чыпIэ дэгъу зэрэ-
шибуутыгъэм, къэралыгъо яофф-
хэм язехъанкэ бизнес-сооб-
ществэми осэшу кынчэрэри-
тигъэм. «Тэ пшъэрильхэр тиэр
дунэе ыкIи шъолъыр мэхъанэ
зиэр анахь лъэныкъо дэгъухэу
кынчэфхэзазырыр. Инвестициихэр
кынчэфхэзазырэм пълэкIыщхэр
кынчхатуутынхэр ары. Джащ пае
Петербург щыкЮрэм дунэе эко-
номическэ форумым тэгээпсы-
хьагъэу шъолъыр зэфэшхъаф-
хэм ялыклохэм АСИ-р зээз-
гыныгъэхэм адыклатхэ. Тигуапэ
лъэхъэн зэфэшхъафхэм чыпIэхэм
анахьшюу къашыха-
хыгъэхэр республикэм щигъэ-
федэнхэм Адыгэ зэрэфхэз-
азырыр. Инвестициихэр кынч-
фэгъэфедэгъэнхэмкэ зэшо-
хыкэ амал дэгъухэр къэжку-
тотынхэу сэгүгъэ», — къыхи-
гъэшыгъ Светлана Чупшевам.

Зээгъыныгъэу зэдашыгъэм
тэгээпсыхьагъэу лъэпкь пред-
приниматель инициативэм диш-
тэу Адыгейим щызэрархьашт
яоффхабзэхэмкэ мониторинг
зэхашэшт, Урысые Федерации-
ем ишъолъырхэм инвестиции-
хэмкэ яоффхэм язынет къэ-
зьыгъэнэфэшт рейтингми фэхъа-
зырых. АСИ-р джащ фэдэу со-
циальнэ проектхэр пхырыши-
гъэнхэмкэ, сэнэхьат гъэсэны-
гъэм институтхэм хэхъоны-
гъэ ашынхэмкэ, предпринима-
тельствэ цыкIумрэ гуртымрэ
ялыклохэм проектхэм яхыгъэ
зэнэкъокъухэр зэхашэнхэмкэ
Адыгейим іэпилэтуу къыритшт.

**Адыгэ Республикэм
и Лъышхэе
ипресс-къулыкъу**
Сурэтыр А. Гусевым тыри-
хыгъ.

хыгъэу къэбарыбэ къекIокы. Ау ащ псэу дэтыр дэмыфэ-
жьэу, кынун ыльэкIыщтэу цыф-
хэр зэрагъэшынхэрэм лъа-
псэ илэп. Мы ыгыыпIэр псыр
щаугооным, игъорыгъо да-
гъэчынным ыкIи щынааго къэ-
мыхъууным тэгээпсыхьагъэу
ашыгъагъ.

Пшызэ шъолъыр бассейн-
хэмкэ ыкIи псыхэмкэ игъо-
рышапIэ илацхэм Геннадий Са-
ловым зэхэсигъюм кынчдэу:

— Непэрэ мафэм псыы-
гъыпIэм зыпкь итэу яоф ешэ.
Джыри псы кубическэ метрэ
миллион 665-рэ фэдэз дэфэшт.
(ИкIэух я 2-рэ н. ит.)

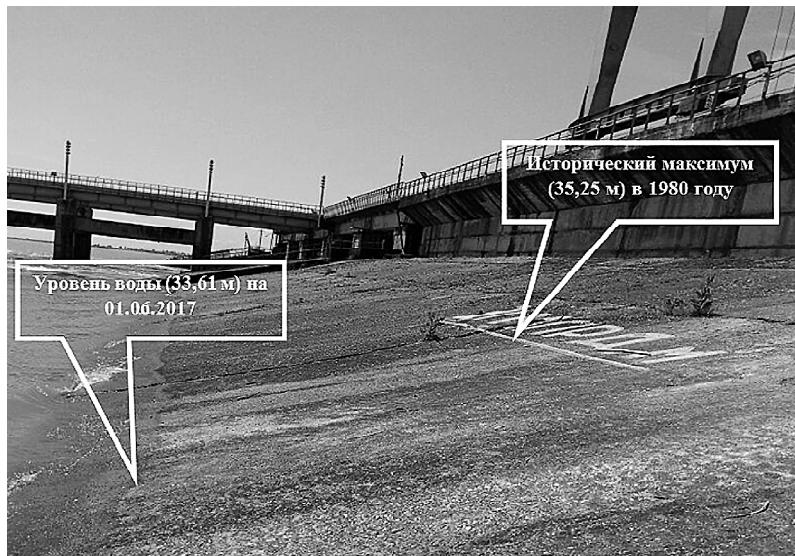
Щынагъо щыла?

(Икэух.)

Псыр нахь къызыцьдэклюегъе лъехъаныр къызэтынэкъыгъ.

Сурэтхэри ашч ишыхъатэу зэхэсигъом къыщагъельэгъяа. Пшызэ псыыгылпэм псэүдэтийр щынэгъо чынагъэхэм 1980-рэ ильэсийн анэсигъагь. Ашч псыр лъыснын пае сантиметри 160-м ехъу джыри ил.

Псыхъоу псыыгылпэм къыхэлъэдэхъэрэй язытии зэхэсигъом итугъу щашыгъ. Гъэлъэшыгъе шыклем тетэу ахэм краим ашчилэпльэх.

— Жъоныгъуаклем и 19-м къыщегъэжъагъу Темир Кавказым ошхышо къыщещы, — къыуагъу граждан ухумэнэмкэ юки ошэ-дэмыши юфхэмкэ Краснодар краим иминистрэ итуадзэу Сергей Капустиним.

— Краснодар краими, Адыгэ-ими ом изэхъокынгъэх къалыгъыгъ. Гъэлъэшыгъу къулъку тэхъы. Ом изытет ошэдэмыши юкызэйхъан ыльэ-кыщ. Ау юфхэр нахь зыпкь иуцожыгъе, псыхъоу инхэу Пшызэ, Лабэ ягуу пшын зыхъука, щынэгъо шапхъэхэм

анахь макл псэу адэтыр, япсы-къулэхэм къашхъадэкъихэрэ.

Джащ фэдэу, Сергей Капустиним къызэриуагъэмкэ, Ставрополь краим къикыре псыр къытпээс, ар Пшызэ псыыгылпэм хэлъэдэжъы. Ашч ыпкъ къикэе ыпэрэ мафхэм псыр нахь лъешэд дагъэчынэу унашо ашыгъагь.

— Джырэклэ зы нэгъеуплэ-пэгум псы кубическэ метрэ 1200-м нэсэу псыыгылпэм дэтэгъэчы, — къытиуагъ министрэ итуадзэ, — тиспсыыгылпэкэ ар бэ, ау шапхъэу щыт. Пшызэ ыхэкэ щылэ псыу-лэхэм тальэпльэ. Пшызэ псыыгылпэм изытет джырэклэ щынагъоп. Ар сурэтхэмкэ нэрыльэгъу. Джырэклэ псэу ашч дэтыр процент 76-м нэсэ. Псы кубометрэ миллион 700 джыри дэфэштэу ало. Ашч щылажъэхэрэй къызэриуагъэмкэ, ажхыре мафхэм псым хэкыгъ нахь, къыхэхъуагъэп. Гушиэм пае, тэгъоснахылэ пысантиметри 3 — 4-кэ зэклэгъагь.

Шыпкъе, джыри мэфи 10 къециштэу синоптикхэм къаты, гъэлъэшыгъе ухазырынгъэм зэклэри тет. Ом изытет къыздишыншыр къэшэгъуай, ау Пшызэ псыыгылпэм зэклэ ашкэрыс къудажхэр зытешынхъэхэрэй джыри псыбэ дэфэшт.

ГҮҮКІЭЛІ Сусан.
Сурэтхэр Пшызэ псы гъэл-
рышлаплэм исайт къитхыгъ.

Хэбзэгъэуцуугъэхэр зэрагъэцаклэхэрэй лъэплэх

Псыкъиуным къыздишыгъе гумэкъыохэм ядэгъэ-
зыжын Республиком ээрэшьизэхэцгээ юкыл
ашкэ хэбзэгъэуцуугъэр гъэцэлгээ зэрхэгъэм аф-
гъэхыгъе оперативнэ зэхэсигъо зэхищагь УФ-м и
Генеральнэ прокурор итуадзэу Андрей Кикоть.

Юфхъабзэм хэлэжъагъэх фед-
деральнэ инспектор шхъаалэу
Сергей Дрокинир, АР-м и Къэ-
ралыгъо Совет — Хасэм и Тхъа-
матэу Владимир Нарожнэр, рес-
публиком ипрокурорэу Василий
Пословскэр, нэмэгдэхэрэй.

Василий Пословскэм къыз-
риуагъэмкэ, прокуратурэм ило-
фышилэхэм псыр зыкэөгъе псыу-
лэхэм чэчи мафи алтынпэл-
тэх, чыпэ кын ифэгъе цыф-

хэм яшуагъе арагъэкынам
пилыгъэх.

Жъоныгъуаклем и 26 —
27-м Адыгэ Республиком и Лы-
шхъэе ишшэриулыжэхрэй пэлъэ
гъэзэфагъэклэ зыгъэцэлкэ
Къумпыл Мурат, федеральнэ
инспектор шхъаалэу Сергей
Дрокинир, прокурорэу Василий
Пословскэр зэгъусэхэу
псыр зыкэөгъе чыпэхэм ашы-
лаагъэх, юфхэм язытии зэрагъэ-

шагъ, цыфхэм гушилэгъу аф-
хъуагъэх. Джащ фэдэу ошэ-дэ-
мышиагъэм идэгъэзэжын фэ-
гъэзэгъе къулъуухэм яшшэ-
риулыжэхрэй зэрагъэцаклэхэрэй уасэ
фашыгъ.

Псыкъиуным зээрарэу къыхы-
гъэр гъэунэфыгъэхнам пас мун-
ниципалитетхэм ашызэхашэгъе
комиссиихем ило ашэ.

Гумэкъыгъохэр дэгъэзэжы-
гъэнхэмкэ республикэм икъулы-
куу зэфэшхъафхэм псынкэлэ
юф зэрээдашлаагъэм Андрей
Кикоть осэшу фишыгъ, ошэ-
дэмышиагъэр къэхъунам лъа-
псэу фэхъуагъэр гъэунэфыгъэ-
нимкэ къэзэрэуагъохъэхэм
пшьэриулыжэхрэй афишигъэх.

Пхъашэу афагъэпытагъ

Лэжъапкэ итын, юфшэнам ыльэнкъоклэ хабзэу
шылэхэр зэрагъэцаклэхэрэй, хэбзэхаххэмрэ угъоин-
хэмрэ яхылгээ хэбзэгъэуцуугъэр къызэрэдэлтэйтэрэм
афгъэхыгъеу Республиком межведомственнэ комис-
сион зэхэсигъо мы мафхэм илагь.

Юфхъабзэр зэрищагь АР-м
и Премьер-министрэ ишшэриулы-
хэр зыгъэцэлкэ Наталья Шир-
роковам. Министерстве юкы-
къулъуу зэфэшхъафхэм ялты-
хахэрэй комиссии хэтхэр зэхэ-
сигъом хэлэжъагъэх.

Адыгэ Республиком иорга-
низацье ашыхэм юкы-
предпринимателхэм хэбзэхах-
хэм ятынкэ юфхэм язытии
къытегушиагъ Федеральнэ хэ-
къулъуу къулъуу и Гээлоры-
шлаплэу Адыгэ Республиком
шылээм ишаа итуадзэу Марина
Мигаенкэр. Ашч ишбулэ гу-
шылээм къызэрэшиуагъэмкэ, чы-
фхэр зыкызэтхахэрэй цыф-
хэм амьгэкошыре ямыльку

щыт, тазырхэр зэраторал-
хъащтхэр къауагъ.

Юфшэнамкэ къэралыгъо ин-
спекцием икъутамэу Адыгэ-
ими шылээм ишаа Сихы Рустэ-
мы лъэнкъомкэ юфхэм язы-
тет къытегушиагъ. Ашч къыз-
риуагъэмкэ, юф зышэхэрэй
яфитынгъэхрэй къауухумэнхэр,
ижом лэжъапкэл аратымэ лъы-
пэлэнхэр пшьэриуу шхъаалэу
ялэхэм ашыц. Ахэр гъэцэлгээ-
хъунхэм пас улъялхунхэр ашыц.

— Мы юфхъохэм альэн-
къоклэ мыгъэ пыкыгъе мэзи-
тфим улъялхун 50 зэхэтшагъ,
— къыуагъ Сихы Рустэ. —
Организации 6-мэ ижом лэ-
жъапкэл амьтэгъэу къыхэдэг-
шыгъ. Ахэм ашыххэр пшьэдэ-
кыжъуу ахырэмкэ гъунэпкъэ
гъэнэфагъе зиэ обществэхэу
«Красногвардейский комбинат
нерудных материалов» юкы-
«АкваСтройСервис» зыфил-
хэрэй чыфхэр ижом къэзымыты-
жырэм пшьэдэкъижъ зэрихы-

Сомэ миллиарди 10 пэуигъэхъащт

Петербург щыкъорэ дунээ экономическэ форумын
къыдыхэлъятаагъу Адыгэ Республиком и Лышихъэ
ипшэриулыхэр пэлээ гъэнэфагъэклэ зыгъэцаклэу
Къумпыл Муратрэ ООО-у «Картонтарэм» идирек-
торхэм я Совет итхаматэу, компаниехэр «SFT Group»
зыфилхэрэй ясоветзу лыпльэн юфхэм афгъэзагъэм
итхаматэу Анатолий Штейнбергрэ зыгъэхжыгъэ-
хэ зээгъынгъэр зыфэгъэхъыгъэр Адыгэ Республи-
ком иминистрхэм я Кабинетрэ ООО-у «Картонта-
рэм» зэдэлжээнэгъэ зэрээдэриягъщтэр ары.

ООО-у «Картонтарэм» ижэ-
цэклээ директорэу Сергей
Погодинрэ зэдэгүштэйхъэм
ахэлжэгъ.

ООО-у «Картонтарэр» тех-
никэмкэ нахышоу зэтэгъэпсы-
хъэгъэнам а инвестиционнэ
проектышхор фэлорышилэшт.

Анатолий Штейнберг къыз-
риуагъэмкэ, инвестициихэр
сомэ миллиарди 10 хъущтых.
Производствэр ухътэм диштэу
заягъэхжыгъе, продукциеу къы-
дагъэхъирэй фэдэшкэ нахы-
бэ хъунэу, ильэсийн къыкъоц
предприятием сомэ миллиард
12-м нэс зыосэ товархэр зэ-
ригъэхъонэу мэгүгъэх.

Инвестиционнэ проектым
Адыгэим икономике шыгъэшко
къыфихышт: сомэ миллиарди
10 хъурэ инвестициихэр къы-
халхъащтых, республикэм шы-
псэхъэрэй юфшэнэлэ чыпак-
лэхэр ялэхъущт, ильэсийн
бюджетым мылькоу къихэ-
штыгъэм джыри сомэ миллиард
800-м нэс къихэхъошт.

«Непэ «Картонтарэр» Адыгэ-
им предприятиешхохэй бюдже-
тным нахыбэу мыльку къизы-

гъахъэхэрэй ашыц. Ар техни-
каклэмкэ зызэтырагъэпсыхъэ-
кэ, предприятием продукциеу
къыдигъэхъирэй нахыбэ ыкы-
нахь дэгъу хъущт. Аш федэу
къылэхъэрэй зыхахъоклэ, хэбзэхъа-
хыри нахыбэ ашыц, предприятием
иофышэхэм ялэхъащт. Аш хэхъо-
ныгъэ ышыныр тиреспублике
изакъоп зифедэр. «Картонта-
рэр» Урысыем и Къыблэ тхы-
льыпэлэрэ картонымрэ къыщы-
дээзгъэхъирэй предпаришишхо-
хэм зэу ашыц», — хигъеунэ-
фыкъыгъ Къумпыл Мурат.

ООО-у «Картонтарэр» компа-
нииехэр «SFT Group» зыфил-
хэрэй ахэхъэ. 2016-рэ ильэс-
сим картонымрэ тхыльыпэлэрэ
проценти 3-кэ, гофропродук-
циер процент 0,4-кэ нахыбэу
аш къидигъэхъигъ. Блэ-
кыгъе ильэсийн егэшшагъэмэ,
2016-рэ ильэсийн предприяти-
ем ипродукциие проценти 115,1-
кэ нахь псынкэлэ чыгъэхъигъ.

**Адыгэ Республиком
и Лышихъэ
ипресс-къулыкъу**

Депутатхэм апай

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм
ия 12-рэ зимычэзыу зэхэсигъо 2017-рэ ильэсийн мэ-
къуогъум и 7-м зэхашт.

Мы къылэльыкъохэрэй зэхэсигъом щахэлъэнхэу рак-
хъуахъагъ: А. К. Тхъакуушинар Адыгэ Республиком и Къэралыгъо
советник Иенатэ луулахъэгъэнам ехыллэгъ; зако-
нопроектхэу «Адыгэ Республиком 2016-рэ ильэсийнкэ ирес-
публик бюджет гъэцэлгээ зэрэхъуагъэм ехыллэгъ», «Адыгэ
Республиком шылээлээ зымыэ медицинэ страхованикэ и
Чыпэлэ фонд ибюджет ильэцэлкэн ехыллэгъ» зыфилхэрэй
апэрэх ахэллэгъэнэр; Адыгэ Республиком и Закону
«Административнэ хэбзэхъуагъэм яхыллэгъ», «Адыгэ
Республиком икъэралыгъо мыльку 2017 — 2019-рэ ильсхэм
приватизация зэрашыщтыхм иплан ехыллэгъ» зыфилхэрэй
зэхъокынгъэхэр афшыгъэнхэр; Адыгэ Республиком фе-
деральнэ хэбзэгъэуцугъэхэм япроектхэм елпъялэу щафыр-
яжм ехыллэгъ.

Юфшэнэлэ пчэдэжъын сыхъатыр 11-м Жуковскэм иурам
тет унэу N 22-м хэт Залышхуу зэхэсигъохэр зыщыкъох-
эрэм щаублэшт.

**Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ**

2,4-рэ атэлъ. Мыгъэ джащ фэ-
дэу лэжъапкэл ижом арамы-
тыгъуу нэбгырэ 61-мэ зыкыт-
фагъэзагъ. Ахэм зэклэми ялэ-
хуухэм тахэллэгъ, юф зышэ-
лэхъэм ижом лэжъапкэл араты-
жынам пыль шапхъэхэр
гъэцэлгээ хъунхэм пас улъялхунхэр ашыц.

— Мы юфхъохэм альэн-
къоклэ мыгъэ пыкыгъе мэзи-
тфим улъялхун 50 зэхэтшагъ,
— къыуагъ Сихы Рустэ. —
Организации 6-мэ ижом лэ-
жъапкэл амьтэгъэу къыхэдэг-
шыгъ. Ахэм ашыххэр пшьэдэ-
кыжъуу ахырэмкэ гъунэпкъэ
гъэнэфагъе зиэ обществэхэу
«Красногвардейский комбинат
нерудных материалов» юкы-
«АкваСтройСервис» зыфил-
хэрэй чыфхэр ижом къэзымыты-
жырэм пшьэдэкъижъ зэрихы-

Мыекъуапэ дэт къатыбэу зэтет унэхэм ящагухэр зэрагъэкъэжъыштхэм фэгъэхыгъэ апэрэ общественнэ едэйунхэр жьоныгъуакъэм и 17-м щынагъях.

Юфшэнхэр рагъэжъэштых

Мыщ фэдэ юфхъабзэ Адыгэ Республикаем апэрэу щэкъо. Мыекъуапэ щыпсэухэрэм ящагухэр федеральнэ, республикэ, къэлэ бюджетхэм къаххэхыгъэ ахъщэмкэ агъэдэхэн амал яэ зэрэххуугъэм daklo, гъэцкъэжъыхнхэр зэрэшышт шыкъэм икъыххэхни къыххэлэжъэнхэ алъекъыщых.

УФ-м Президент мы юфхъабзэр зэрэзэхаштим фэгъэхыгъеу къегущылагъ. Нэ-

ужым партиеу «Единэ Россия» а гүхэльым къыдыригъэштагъ. УФ-м и Правительствэ «Формирование современной городской среды» зыфиорэ проектыр ыштагъ. УФ-м ишьольтихэр программэм хэлжъэнхэм пае ащ шапхъеу пыльхэр охтэ къэлким агъэнфагъэх. АР-м министрэхэм я Кабинет хэтхэр чанэу зэрэзэхъягъэхэм ишуагъэкъе, тызхэт ильэсэм имзэе Адыгэим и Лышхъе ишьэрыльхэр пэлтэ

гъэнэфагъэкъе зыгъэцэкъэрэ Күмпил Муратрэ УФ-м псэолъешынымкэ ыкыл псэуплэ-коммуналнэ хъызмэтимкэ иминистрээрэ зээзгъыныгъэм зэдикъэтхагъэх.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъ Совет — Хасэм гъэтэрызжыхнхэр республике бюджетым фишыгъэх. Программэм ишьэцкъеэн пэххъанеу зэхэт бюджетым къыххэхыгъесомэ миллиони 103,9-рэ агъенфедэшт.

Ащ нэмыкъеу къатыбэу зэтет унэхэр зиехэр ишьэгъу къафэххунхэр ё щагум ишьдэхэн еже яххщ къыххальхан фае.

Джыре уаххтэ мы лъэнэкъомкэ ишькъэгъэ шэпхъэ-правовой базэр республикаем щаштагъ ыкыл субсидиехэр муниципальнэ гъэспыкъе зиэ «Къаллаэу Мыекъуапэ» ибюджет къиххагъэх.

Мыекъуапэ иадминистрации чыпэ общественнэ зыгъэхъяшыгъипэхэмкэ и Комитет

общественнэ движениеу «Народнэ фронты» ыкыл нэмыкъ общественнэ организациехэр ишьэгъу хэрэгъэшт щагухэр къыххагъэх.

Мэкъуогъум юфшэнхэр рагъэжъэштых. Къатыбэу зэтет унэхэм ашыпсэухэрэри, «Народнэ фронтим» илъикъохэри юфшэнхэр зэрэкъохэрэм лынгъэштых.

2018-рэ ильэсэм мыщ фэдэ программэхэр районхэм зэкъэми ашызэшуаххунхэр гъэцкъэко ыкыл чыпэ зыгъэхъяшыгъын къулукъухэм Адыгэим ишащэ пшээрэль афишигъ.

2017-р — ЭКОЛОГИЕМ И ИЛЬЭС

Къэбзэнэгъэм имэхъанэ къагурышэ...

Зэрэ Урысыеу 2017-рэ ильэсир экологием и Ильэсэу зыкагъэнэфагъэр ащ изытет тыди щыдэгъушхопыш ары. Ащ зиягъэ екъырэ лъэнэкъохэр дэгъэзжыгъэнхэр, яшшэнхэр пшэрыль шхъя-Иу щытых. Юфыгъоу мы лъэнэкъомкэ къеуухэрэм общественностым ына! атыридзэним, къэралыгъом иэкологии изытет, ишынгъончъагъэ нахышу шыгъэним юфхъабзэхэр афэхъорышэштых.

Мы уаххтэм гумэкъыгъо къыххэхэхъярэр экологическо шапхъэхэм адшитэрэ хэхитэхъу-пэххэр зэрэшымышэхэр ары. Къалэхэм хэушхъяфаыкъыгъэ машинэхэр къашекъохэрэхэз хэхъяр дащымэ, къоджэ псэуплэхэм юфыр зэрэшыгъэпсэгъэр нэмыкъ. Шэуджэн районым мы лъэнэкъомкэ юфхэм язытет зыщидгъэззэнэу гүшүгъэтуфхъугъ ащ ишащэ Мэрэтикъо Аслан.

— Зэрэ Урысыеу мы юфыгъо къин хэт джыдэдэм, — къеуатэ ащ, — тэри джащ фэд. Сыда пломэ лицензированнэ хэхитэхъу-пэххэм ямызакъо, ар зыгууиххэрэми лицензие ялэнэу щит. Ащ мылькушо тифэ. Икъыгъэ ильэсэм шхольтийр операторэу юфыр зыгъэцкъэштых республикаем ыгъэнэфэнэу щитыгъ, ау къадэмхъоу палъэр 2017-рэ ильэсэм лъагъэхъялтагъ.

Адыгэим шапхъэхэм адшитэу хэхитэхъу-пэххэрэ 2 мы уаххтэм илэр: Мыекъуапэ ыкыл Адыгэкъалэ. Хэхъяр ыгъюи-

хэхъяр ыгъюи 2017 год экологии в России

Къоджэ псэуплэхэм ар лъэнэлalo. Цыфхэм афэтырэп. Гүшүэл пае, зигъот мэкъе унагъом нэбгыри 4 — 5 исмэ, мазэм къикъирэ ахъщэр, нэмыкъ коммуналнэ фэлэ-фашхэхэм ауаси къыххэхъяжъыш, бащэ мэхъу.

Мэрэтикъо Аслан къизэри-иуагъэмкэ, ыпэкъе зэрашыгъэштыгъэр нэмыкъ — къоджэ Советым иамалкэе тракторым тхъамафэм зэ урамхэр къынхъээз, хэхъяр ыгъюищтыгъ. Нэужым охтэ гъэнэфагъэкъе хэхъяр зыщаигъырэ, зыщыз-хадзыжырэе полигоным ашэштагъ. А шыкъир амьдэхъярэми, зэфашыгъынэу хъурэл. Сигуучиэгъу зэрэлтийтэрэмкэ, а шыкъэм джэ зытекъихъекъе, нахъ дэйжыхъеу урамхэм хэ-

къир къатыратэкошт. Жыбыгъэм ар зэрильясээз, шоир нахыбэ хъущт. Юфыр зэхэфагъе охууфэ, джарэущтэу зеклощтых.

— Районым къэбзэнэгъэ ильяным, ар шэны тфэххууным ауажырэ ильэс 3 — 4-м лъэшэу ыүж титигъ, — къеуатэ администрацием ишащэ. — Дэгъоуи зыпкь идъяауцагъеу сэльтийтэ. Хабзэ зэрэххуугъеу, ятложын имыщыкъагъеу, мэфэку къес шхъяфаххэр тыди ашэкъо. Юфшланэу районым ит пэпчъ чыпэ гъэнэфагъе епхыгъеу егъэкъабз. Джащ тэтэу тызекъошт тшэштыр къагъэнэфэфэ.

Хэхъяр идээшн имызакъоу, чылагъохэм яурамхэм язытет, къизэрагъэнэфыхэрэми тыкъэ-упчлагъ. Мэрэтикъо Аслан къизэрэхъяшыгъэмкэ, хэхэгъэ-уцугъэм къызэрэдилтытэрэмкэ, урамхэм якъэгъэнэфын къоджэ псэуплэхэм яадминистрациием япшэрыль хэхъе. Ахэр ары а юфыр зэшозыхъярэ. Икъу дэдэу зекъе урамхэр къагъэнэфыхэрэп, ау къо-

джэ дэххагъуэр, урам шхъя-лэхэр ыкыл ащ къапыщыльхэр ашынэфынэх. Нахъ урамыбэ къэнэфэу зэрашыгъщим пае, остыгъэхэм азыфагу метри 6 дэлтийнэ шытмэ, метри 10 къадагынээз зэрыкъогъэх урамхэрэшилэх.

Псэуплэхэм апхырыкъырэ урам шхъялэхэр «Адыгэя-автодорым» ибаланс хэхъя. Арышь, Пшыжхъялбэ, Хытагыгъуяа, Джаракъье, Хыакурынхъялбэ, Заревэм яьгогу шхъялэхэр къэралыгъо шапхъэхэм адшитэу зэтигъэхъяшыгъын эхэрэгъи. Ишыкъэгъе гъэтхыгъэхэр, зэпүтгыгъэхэр ращагъэх, гъогунацэхэм къэшыхъягъэхэр, лъэсрэгкъо зэпрыкъыпэхэр, зы шокъе къэнэфыре нэфрыгъуазхэр еджа-пэхэм апгэунэгъо атыгъэцуагъягъэх.

Асфальт зытэмыль урамхэм ягугу къэтшымэ, юфхэм язытет дээп. Тигуучиэгъу къизэри-иуагъэмкэ, узэрымыкъошун мыжъо гъогу районым илэп.

Ишшынэ Сусан.

*Къэралыгъо академическэ къэшъокЮ ан-
самблэу «Налмэсым» Чайковскэм ыцІэ зы-
хыырэ концерт къэгъэлъэгъуапІэу Москва
дэтым концерт къышитыгъ. Ар зыфэгъэ-
хыыгъагъэр зэльшилЭрэ къэшъокЮ купыр
зызэхащагъэр ильес 80 зэрэхъугъэр ары.
Къэгъэлъэгъоным ылыфыбэ къекІолІэгъагъ,
къэралыгъом икъэлэ шъхьаІэ Ѣытсэухэ-
рэм мэфэкІышхо ар афэхъугъ. КъТРК-у
«Адыгейим» иллыкІоу «Налмэсым» игъусэу
Москва Ѣылагъ ыкІи аиц къызэрэнэгъо-
кІыгъэхэм, уасэу къыфашигъэм тыще-
гъэгъуазэ Тэу Замирэ.*

ЛъЭПКЪ Къашъом

МАМСЫР Маргарит

МАМСЫР Маргарит.
— «Налмэсым» синьсэү
Мамсыр Иринэ кыышшоо,
концертным сигуалэу септлы-
нэу сыйкъэкluагъ. Къэшьокlo
купым апэрэ чылпкэр фэсэгъэ-
шьушаашэ, Адыгейим ыцэ раке-
гъяло. Алъакъомэ ашхъамыс-

**Мамсыр Маргарит — Москва дэх
Театрэшхом иорэдлийн.**

скэ гүхэлъхэр сыд фэдэха?

— Сэ юфшәгъу уахътэр сый-
ухыгъэ, «Евгений Онегин» зы-
фирөр къэгъельзгъоным сыхэ-
лэжьагъ. юфшәгъу охътакър
шышхъэлү мазэм Германием
шозгл эжүгшиц.

А пчыхъэм нэяласэ сыйзфэхъугъэхэм ашыщыг Шорэ Анзор — культурнэ гупчэу «Синдика» зыфилоу Москва Ѣызэхашагъам идаша.

Ағырбә Үр

ахэм афэдэ щылэп, тэгъэлья-
плэх, шы тэльэгъух!

ТЭУ Замир:

— Маргарита, о уитворче-

WORC Ausen

ШОРЭ Аңзор:
— Къанәкъо Арсен къылдде!
Москва исатыу гупчәхәм ашыш
культурнэ зэхэхьаплэ къышызэ-

церт, фестиваль зэфэшъяаф-хэм тахэлажьэштыгъэ, Эсто-ниеми тыклонэу хъугъагъэ, Москва концерт пчагъэ къы-щыттыгъ. Сэри «Кабардинкэм» сыхэтэу сыкъашоштыгъ, «Нал-мэрси» тшэштыгъэ. Тильэпкь илэр а ансамблитур ары. Ахэр тикэлэгъуалэхэм ядгашэхэмэ тшлонгъо ауж тит. Концертым тиголэ дэдэв тыкъэктуагъ.

Къыхэзгъэцы сшлойгу «Налмэсым» иконцерт цыфыбэ къызэреклонлэгъагъэр. Зэрэшлэхэрэр куп-купэу зэхэтыгъэх. Къэзэрэшлэжьихэрэр зэклюаллэштыгъэх, зэфегушлощтыгъэх, хуугъэшлагъэу зыхэлажъэхэрэр ежхэмкээ зэрэмэфэкл шыныпкъэр къэлтагьоштыгъэ. Хянаклэхэм игуапэу апэгъокыцтыгъэ П.И. Чайковскэм ыцээ зыхырэ концерт къэгъэльэгъуаплээм ишашэн Валерий Захаровыр.

Шорэ Аңзор

Валерий ЗАХАРОВ:

— Мы шъузчэтыр Москва ианах зэлъашээрэ концерт къэгэльэгъуаплэмэ ащищ. Спиваковыим, Башмет, цэшко зилэ купхэм зыкыщагъэльягьо. Мыщ шъуансамблэ къыщышъонэу чыплэ, уахтэ къызэрфэдгэ-тыгъэм мэхъанэшхо и!. Загъэхъазыры зэхъум сахэглъагьети, къешуаклохэр дахэу, ялоф хэшъыкышхо фырялэу къызэрэшьохэрэм гу лъистагь.

Къылхэгъэштыгъэн фае, жъоны-
гъуак!эм и 20-рэ мафэр аукъо-

Хъопсэрыкъо Мурат сценэм
къынгушыгъэ.

рышлаптэм щилажьэхэрэм, Москва щылсухэрэм ацэктэ «Налмэс» сиғэгушо. Ильэс къэс гъэхъагъэхэр ышынху фэсэло. Алерэ жуяулоу ренэу щэрэт! «Зекло-зыгъэльят», «Къафэ», «Къэмэ-къашьу», «Шъонтыры-похэр», «Исламый», «Удж хурай» — «Налмэс» шу зыльэгъухэрэм агу щиз хахью адыгэ къашъохэм яглыгъэх, югу афтеуагъэх. Хъакъуй Анжелэ, Бахъю Адам, Бэрзэдж Дианэ, Едыдж Гушуа, Шагудж Батурай ыкы къэшьокло 70-м къехью ансамблэм хэтхэм къэгъэльгъонир зыщыкогъэ сыхатициым залым чэсхэр атептэхъукиных амьтэлкэлеу айыгыгъ.

ХҮҮРЭЕ Аслын — клинике зэхэт купеу «Доктор линз» зыфиорэм иврач шхъял:

Кукэнэ Бэлл.

ИГЬОГУХЭР...

дыеу къихахыгъэп. А мафэм 1972-рэ ильэсем къэшьокло купым изытет, ишшэрильхэм зэхъокыныгъэхэр афэхухи, «Налмэс» цэу фаясигъагь. Ильэс 80-м лэжъэгъэ ансамблэм ыцэ кыгъэшьыпкъэжьы — къэралыгъом, Кавказым якъэшьокло купхэм налмэс-налкыутуу къахэлдыкыгъ. Ар игуущиэхэм къащыхигъэшьыгъ АР-м и Лыкло УФ-м Федерацаемкэ и Совет хэт Хъопсэрыкъо Мурат Федерацаемкэ Советым иапшъэрэ палатэ и Тхаматэу Валентина Матвиенкэм ишуфэс гущыгъэмкэ концертэр къызэуихы зэхъум. Къэшьокло купым ихудожествен нэ пащэ, Адыгейим инароднэ, Пышээ шьольыр изаслуженн эртистэу Хъоджэе Аслын, артистхэм джащ фэдэу къафэгушуагь. Лъэлкыям икультурэ хэхъоныгъэ ышынмыкэ, къэхъумэгъэнмыкэ, лъэлкэ шлэжым зыкъегъээтижъигъэнмыкэ фэдэ культурнэ юфтхабзэхэм мэхъанэ яэу къыхигъэшьыгъ.

ХЪОПСЭРЫКЪО Мурат:

— Непэ «Налмэс» Москва къыщитирэ концертэр хуульэ-шлэгъэ инэу щыт. Ансамблэр налмэс-налкыутуу шылкы, адыгэ культурэм, лъэлкэ образом язехъаку. Къашохэм тягллы хүмэ, тильэлкэ итарихь, тихабзэхэр тыгу къагъэкъижыхь. Тильэлкэ тапэкэ насып дахэз зерилэцтэм сицыхээ пытэ тель! «Налмэс» зыээхащагъэр ильэс 80 зэрэхъуягъэмкэ сафэгушо, гъэхъагъэхэр ашынэу сафэлъало!

«Налмэс» ильэс 80-м къыкло сэнэхъатымкэ гъэхъагъэу ышыгъэхэм яшуагъэкэ Чайковскэм ыцэ зыхыре концерт къэгъэльгъуаптэм исцена къынгушыноым ифитынгъэ илэ хуульэ ыкы ар ансамблэр непэ зынэсигъэ лъэгаптэм ишхъялт. Адыгейим щыц цыфхуу Москва щилажъэхэр, щылсуххуу а пчыхъэм тызыулагъэхэм ащынбээм а гупшисэр къыралотыкыгъ.

КУКЭНЭ Бэлла — «Пышээ шхъэ тхамат»:

— Лъэшэу сигуапэу сункъэ-куагь «Налмэс» сеплынэу. Адыгэ Республиком, къэралыгъом, зэрэдунауу ялтэгъуухъэу ар щыт. Хымэ къэрал къикыгъэ хъакъэхери къэгъэблэгъа-

гъэх — тикъэшьокло куп уасэ фашынэу, язгъэльгъунэу сунфай. «Налмэс», «Кабардин-кар» ары лъэмиджэу тиэхъэр.

— Мыщ фэдэ ансамблэ зиэл лъэлкыям ылъапсэхэр куу зэрэцтихэр, тильэлкэ итарихь зэрэниир къаушихъаты. Бгээ-

Апэнэсэ Астемир.

Ащ фэдэу тиээр бэл. Москва къызыкъохэкэ, нэмийк цыфхэми язгъэльгъэу сшоигъоу лъэшшү сэгүүл. Агу зэрэрихынтыр сэшээ, сирэгушо!

АПЭНЭСЭ Астемир — Адыгэ Республиком изаслужен-нэ артист:

— «Налмэс» июбилейкэ сиғэгушо! Ансамблэр сикэсэдэд! Къэшьуакло хэтхэри сицыкъугъом щегъэжъяаэу сэшээх. Сирэгагэ ансамблэр зиэлэлкыям сиизэрэцтишын!

Къэбэртээ Эмма — АР-м и Пышко гъэлорышапэу УФ-м и Президент дэжь щы-иэм культурэм иофхэмкэ иотдел иаш:

— «Налмэс» чылпээ хэхъигъэ Москва щылсуххэрэм фагъэшьуашэ. Ар лъэшэу яклас, шу альэгъу, ежэх. Зыфагъэхъазыры, ар къызыкъохчтэм тэфэу дэкъинхэ фае хүмэ, агу хэкы. Нэбгырэ пчыагъэ къысэлжээгэ непэ якалэхэр дэмысхэу, концертэм темы-фагъэхэу — агу къеуагь... Джарэу тиансамблэ яклас! «Налмэс» къызыкъохэ, ар мэфэ-къышху. 1996-рэ ильэсир сунгы къэгъэхьы — Адыгейим икультурэ и Мафэхэр ащыгъум мыщ щыкъуагъэх. «Налмэс» залыр «Ылтэштигъ». Пышко гъэл-

хъоу, тикультурэ, титарихъ яд-гъэшэнэр типшээриль шхъял.

Лъэлкыям ицыфхэр тиэд щылсуххэм, «Налмэс» захахъэктэ пъемиджэу зэрепхых, лъэлкэ зэхашшэр, шлэжьэр къеэгъэущих, блэктигъэ тарихъ нэклубгъохэм ямылтыгъэу, адыгэр зэрэпсаур, лъэлкъээ-код заом текуагъэу, тикультурэ лъягэу непи ыцэ дунаим щызыгъэхъэрэм зэрэшын къушихъатыгъ! Къэгъэльгъоным ик!эух залым чэсхэр къэтэджхи, къэшьокло купхэм Iтуу фытеуагъэу, Агырбэ Юрэ сценэм кытхэй, «Налмэс» ихудожествен нэ пащэ, Адыгэ Республиком инароднэ, Пышээ шьольыр изаслуженн эртистэу Хъоджэе Аслын, ти-къэшьуаклохэм зэрарылагэрэр ариуагь, тапеки гъэхъагъэхэр ашынэу афэлъэуагь. Ансам-

блэм Iепыгъэгуу ренэу къезытыре АР-м илэшхъэтхэм, Пышхъэ 1энатлэм тетигъэу Тхъакуущинэ Аслын, джыдэдээм АР-м и Пышхъэ ишшээрильхэр пэлээ гъэнэфагъэктэ зыгэцэлэрэ Къумпыл Мураты лъэшэу зэрафэрэзэр Хъоджэе Аслын къыуагь.

Концертэр заухым, зэхэкыжынхэ амьлээктэу цыфхуу къеколыгъэхэр агу ихыкыхэрэмкэ зэхъожыштыгъэх, щитхуу гущыгъэхэр тиартистхэм афа-лощтыгъэх.

Чайковскэм ыцэ зыхыре концерт къэгъэльгъуапэу Москва дэтын «Налмэс» къыщитигъэ концертэмкэ я 80-рэ къэшьон лъэхъаныр зэфишыгъыгъ.

ТЭУ Замир.
АР-м изаслуженн журналист.

Къэбэртээ Эмм.

Шэжь Мафэм фэгъэхъыгъагъ

Республикэм инэмикл чы-
пэхэм афэдэу жъонигъуакэм
и 21-м Улапэ цыф зэхахэ
щыагъ. Аш хэлэжьагъэх къоджэ
коим ипащэу Гъубжъэко Тимур,
культурэм илофышэхэр,
кэлэеаджэхэр, къоджедэсхэр,
къяргэблэгъагъэхэм ашыщыг
лъйтэнтээ зыфашире Лыунэе
Асплан Мухтарэ ыкъор.

Иофхабзэр зэрэшагь Гъуб-
жъэко Фатимэрэ Мэрщэн
Сусанэрэ. Къоджэ коим ипа-
щэу Гъубжъэко Тимур зэх-
ахээр къызэуухыгъ, къеклон-
гээмэ сэлам къарихыгъ, зэу-
кэгъур зыфэгъэхыгъем, мэ-

ханэу аш иэм къатегушыагъ. Гъубжъэко Фатимэ усэу «Хы
Шуцэм» зыфилорэм къеджэ.
Аш пыдзагъэу Мэрщэн Суса-
нэ «Испытание судьбы» зы-
филор гыбызэу урысыбзэкэ
къызэджаагъэм къеклонлахъэхэр
ыгъэнешхъэигъэх.

Нэжүм гушыэр ратыгь Лы-
унэе Асплан. Ар тарихынкэ
кэлэеаджэхагъ, ветеранхэм я
Совет итхамат, общественен
щылакэм чанэу хэлэжьэрэ
цыф.

Тарихыр дэгьюо зышээрэм,
гушылакэм фэлазэм узынепшэ.
Лыунаер бэ зынэсигъэх.

Ильэси 153-рэу текыгъэр
хышьемкэ зы такъикъ нахь
мыхъоу плъитэн плъекъыщт
лъепкэ зэхашэ уилэу хаза-
бэу адыгэмэ ашчыгъэм гукэ
урлыкожын хумэ. Лъепкым
къырыкуягъэр лъепсэич шынг-
кээ зэрэштыгъэм ишыхъат
тилэгъэгъухэр дунаим щи-
тэхъухъагъэ зэрэхъугъэхэр,—
къыуагъ аш.

Тхамыкагъор тщымыгъуп-
шэнэм фэлажъехэу тилэх цыф
гъэсагъэхэр, тхакюхэр. Мэш-
бэшэ Исхыакъ итхыльэу «Мы-
жъошхъалыр» пштэмэ, ар гу-
шхъэлэжыгъэ хэти фэхъущт.

Адыгэмэ лыгъэу ахэлтыгъэ-
ми, хэукъонигъэу ашыгъэхэм
— зэклэми анэсигъ, кыгъэгъу-
нагъэх.

Афэшыжь Тыркубый итхы-
льэу «Мой аул: вехи исто-
рии» зыфилорэм Улапэ ицыф-
хэр гумэкыгъоу зыхэтыгъэхэр
дэгъу дэдэу къыщитхыгъ. Тхы-
ллыр зэрэчылэу ашыгъ, ашэ.
Аш тхаком къыщело егъэзигъэ-
хэу Бэнэкъохъабэлэ къирафыгъэ
адыгэхэу орьжь чылгэхэм
арагъээхъэгъэхэм тызера-
шыщыгъэ. Агу къодэу, къин
ашчэу, псы къиуугъэхэм агъэ-
гумэкэ зэптихъэу ильэс пчъа-

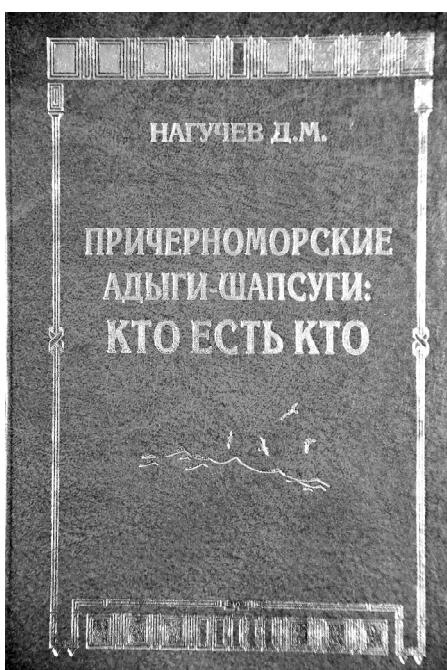
гъэрэ Лэбэ йушо йусыгъэх.
Нахынхэм яшыгъэкэ джы
Улапэ зыдэшыс чылгэлэх
аджэхэр, пэнэ-пырыпыцур тыра-
упкызэ, псэуплэ ашыгъ.

Джы Тхэм ишыкүркэ, щы-
лэкэ дахэ тиэх хъуягъэхэ, ула-
жэхэмэ, ушхэжын плъекъыщт.
Зэклэми тээ зэклэдэгъэу тэ-
псэу, тэлажъэ. Ныбжыкъэхэр
ары тызшыгъыхэрэд тицыф
пчъагъ агъэбэгъонэу, нахынх-
хэр агъэгупсэфынхэу, щыл-
энигъэм чылгэлэх эхэхэхэх
дахэ щыхахынхэу.

Зэхахъэм икэухым къэгъа-
гэхэр саугээтэу «Защитникам
Черкесии» зыфилуу чылэм дэ-
тый тетльхъагъэх, зы такъикъ-
ре тышышыгъуагъ.

ПЧЫЛКЪЭНЭ Май.

ТХЫЛЪЫКТЭХЭР

Лъэпкым ибаниныгъ

*«Хыиушио адыгэ-шапсыгъэхэр: хэта
ахэр» зыфилорэ тхылъэу шиэнэгъэлэ-
жьэу, историкэу Нэгъуцу Долэт ыт-
хыгъэм ильэсэйбэ тыригъэкюдагъ. Ар
шапсыгъэ Адыгэ Хасэм къыугъоигъэ
ахьщекэ къыдагъэкыгъ, тхылъыр спе-
циалистхэм, нэмиклэу еджагъэхэм
аишогъэшигъон хъугъэ.*

Хыушиом егъашээм щылгээрэ
16 хъугъэ. Ар зыгъэхъазыры-
гъэгъэ кэлэеаджэхэр Боус

Нинэрэ Аллало Эммэрэ цыф-
хэр афэрэзэх.

Къуаджэу Хъаджыкъо къы-
шыхъугъэу, профессорэу, та-
рихъ шиэнэгъэхэмкэ кандида-
тэу Нэгъуцу Долэт мы юфыгъор
нахь куоу лъигъэктогъ. Поп-
литикэм, общественен юфышэ-
хэм, шиэнэгъэлэхъэх, юф-
шэплэ инхэм япещагъэхэм,
заом ыкы юфшэнэм явете-

ранхэм, журналистхэм, спор-
тсменхэм, мэкүмэш хъизмэ-
тым, культурэм, гъэсэнэгъэм
ялофышагъэхэм ящылэкэл-псэ-
укэ зыфедагъэр игъэктогъэу
зэригъэшэнэм пае авторым
цыфыбэмэ залигъэктогъ, ар-
хивхэм ашылъыхуагъ, гэзет-
хэм, нэмикл хэутыгъэу щылэхэм
къарыхъагъэхэр ыгъэфедагъэх.
Къин атырилгъуагъем, шап-
сыгъэхэр зэригушкорэ цыфхэм
якъэбар лэлүжкэхэм ани-
гъэсэнэу зэрэфызэшшокыгъэм
Долэт егъэрэз.

Творческэ интеллигенцием
хэхъэрэ цыфхэм тхылъым
чылгэлэхэд щаубытгъ, — къе-
люатэ Д. Нэгъуцум. — Нэб-
гырэ 485-у зиггүтуу къэсшы-
гъэхэр Советскэ Союзым,
нэужым Урысые Федерацием

икэлэ 42-мэ адэт ашпъэрэ
еджэлти 117-мэ ашеджагъэх.

Шхъэкафэ зыфэшшилэ-
цифхэм доктор 12, шиэнэгъэ
зэфэшхъафхэмкэ кандидат-
хэу 57-рэ, дунэе ыкы хэгъэ-
гу общественен академиехэм
яченхэу ыкы ячен-коррес-
пондентхэу 27-рэ, заслужен-
нэ специалистхэу 80 ахэтых.

Нэгъуцу Долэт итхыльэу
къыдэкыгъэм цыфхэр еджэх,
тегущылэх, яшшошхэр къира-
гуалэх. Авторым юфышо зэ-
ришагъэр ахэм къагурэо,
тхылъым джыри зыцэ дэхъанэу
фэгъэхэм ягугуу къашы.

— Щылкагъэ горэхэр тхылъым
имынхэ ылъекылтэп. Ахэм
джыри тапэкэлэхэдэгъэхон
тлъекъыщт. Цыфхэм тхылъым
къирагуалэхэрэм мэхъанэ яс-
еты ыкы сафэрэз, — къыуагъ
Д. Нэгъуцум.

НЫБЭ Анзор.

ХЭБЗЭУХҮМАКЮХЭМ КЬАТЫ

Цыфхэр рагъэблэгъагъэх

Адыгэ Республикэм хэгъэгу коц! юфхэмкэ и Министерствэ щызэхашэгъэхэм Общественен советым ип-
риемнэ гумэкыгъо зиэ цыфхэр рагъэблэгъагъэх.

Юфхабзэр зезыщаагъэхэр
советым хэтхэ Светлана Доро-
шенкэмэр Андрей Михайловым-
рэ. Тикъалэ щылгээрэ бзыль-
фыгъэм общественникхэм за-
къифигъэзагъ Ишыгъэтуу къифэ-
хуунхэу. Аш къызэриуагъэмкэ,
егъэзигъэкэ зичыгу къэзьы-
гынагъэхэм ястатус къыхиубы-
тэрэ унагъом щылакэл-псэукэ
амалэу илэхэр нахышуу ышын-
хэмкэ субсидие къыратынэу
чээсүм хэтыгъ. Унагъом гумэ-
кыгъоу къыфыкъоуыгъэхэр
зехафызэ, ятхылхэр къагъэ-

шылкъэжынным фэш ильэс
къэс зэкюлэнх фэе къулы-
къум игъом зыфагъэзагъэ, аш
къыхэкъыкэ чээсүм къыхат-
хыкъыжыгъэх.

Бзыльфыгъэр мыш дэжьым
зэрэзеклон фаер къифилотагъ
ильэс пчъагъэ хъугъэу юрист
сэнэхьатым юф ризышилэхэр
Андрей Михайловым.

Советым хэтхэр нэмикл юф-
хэмкэ ахэлтэгъэх, поли-
ции икъулыкъушэхэм зэлхын-
гъэу адьрилэх гъэлтэгъэхэнкэ
амалэу щылэхэр агъэнфагъэх.

Бзэджашэхэм лъэхъух

Адыгэим ихэбзэухүмахъэхэр
лъэхъух цыфыр зылкыгъэу зе-
гуцэфхэрэ зыдэшылэхэр ышэх-
эрэм е аш епхыгъэ къебар зы-

сум къэхъугъ, Мьеекъуапэ щэп-
сэу. Бзэджашэгъэ хъыльэ зе-
зыхъагъэр зыдэшылэхэр ышэх-
эрэм е аш епхыгъэ къебар зы-

лэхъэхэм мыш фэдэ телефон
номерхэм къатеонхэу закыфэ-
тэйзээ: Мьеекъуапэ районымкэ
— (8777) 5-12-63, 5-11-70, къа-
лэу Мьеекъуапэ — (8772) 59-
64-00 е 02-м. Макъэу къытэ-
жъуягъэрэ зыми ёшшэлтэп.

Зыныбжь хэктагъэхэм афызэхашагъ

Гъогурыкъонир щынэгъончъэнимкэ
Къералыгъо автоинспекцием икъулы-
къушэхэмрэ инспектор ныбжыкъэхэмрэ
зэгъусэхэу зыныбжь хэктагъэхэр
зычлэхэ социальнэ учреждениехэр
къакъуагъэх, пэшорыгъэш юфхаб-
зэхэр афызэхашагъэх. Ахэм пшъэрэль
шхъаэу ялгээр нэжь-лужхэм пъогуры-
къонир щынэгъончъэнхэ зе-
рэфаэр джыри зэ агу къэгъэхъыгъэ-
нээр агы. Пенсионерхэр хъакъэхэм аф-
рэзагъэх ыкы шлоки имылэу шапхъэхэр
зэрагъэцэлхэхэмкэ гушылэхэрэх.

Пенсионерым етыгъуагъэх

Тхамэфитукэ зынэгъончъэнимкэ
Тэхъутэмийкэе районым щылгээрэ ильэс 85-рэ зыныбжь
хуульфыгъэм иунэ мобильнэ телефон, щыгын зэфэшхъафхэр ыкы сомэ мин 25-рэ ратыгъуагъэх.
Мы мэфэ дэдэхэд хэбзэухүмэхэд къулыкъухэм уголовнэ юф къызэуахыгъ, бзэджашэхэм
ягъэунэфын ыуух ихъагъэх.

Полицейкэхэм юфхышуо ашлагъэм ишуагъэхээ, бзэджашэхъэхэм хэцэгъэхэхэ Краснодар ыкы
Адыгэим и Мьеекъуапэ район ашылгэхэрэ къэлэ ныбжыкъэхэр къаубытгъэх. Бзэджашэхэм
охтэ гъэнэфагъэм зыщагъэхэрэ чылгэлэх нэбгыритур джы дэсих. Шуатыгъуагъэм изы ла-
хь пенсионерым ратыгъуагъ. Уголовнэ юфыр зэхахы. Бзэджашэхэм лажэ ялэу хъыкумым
зигъэунэфкэ, ильэс 6-м нэс хъапс къахын алъэхъыщт.

АР-М хэгъэгу коц! юфхэмкэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу.

Къалеу Мыеекъуап эххьэрэ псэупIэу Гавердовскэм быслымэн динир зылэжьеу дэсхэм апае мэшит ин къышашы. Нэклээз мазэр къимыххээ ац тыщиагъ, псэолъишиын ГофиIэнхэр зынэсыгъехэр, ахэр зыгъэцакIэхэрээр къизэдгъешагъях. ТхъэлэIэуIэр псэупIэм икIыхапIэкIэ пхырыкIыр гъогу шхъяIэм исэмэгубгу тет. Идэпкъхэри, ышыхи аЭтыгъахэх, мэзэнкъор зэпэлыдэу «къышыха-щит», азэнэджапIэхэр лъагэу къышыха-щит. Ац ишиын чеци мафи ыгъэгумэкIэу пыльхэ Абдулэхэ Бэгъэудинэ Ешэ Амурбырэ мэшит клоIым тырагъэблэгъаг. Бэгъэудин Гавердовскэм бэшиагъэу иунагъокIэ Ѣлсэу, Амур-быр Адыгэ Республикааны ыкIи Пшизэ шьолтыр ашыпсэурэ быслымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ иИмам.

Зэкъот цыфхэм мэшитыр ашыг

Хэта зыгу къэкыгъэр?

Мы улчэр афээгъэуунэу итэо симыфэзэ, мэшитыр ашынэу зыгу къэкыгъэри, ыпсэ хильхьээзэ езыгъэжъагъэри Адыгэ Республикааны ыкIи Пшизэ шьолтыр ашыпсэурэ быслымэнхэм ямутигъэу Емыж Нурбый ареу зэрэцчытмкэ ежхэм япаль экырагъэжъаг. Непэ ар ахэмитыжими, дунаим ехжыгъэми, ыпсэ акыгъою, мэшитэу ригъэжъагъэр лъызыгъекIуатэхэрэм адэгумэкIэу къыпщэхь.

Гавердовскэм дэс цыфхэм адэгүшти, чыгоу зытрагъэу-цоштыри къалихи юфыгъом изэшохын рагъэжъэгъаг. Апэрэ мафэхэм къашуублагъэу Бэгъэудин къыгоуцогъаг, нэужум зэшъэогу халэл хугъагъэх, зэгурьоштыгъэх, зедэлжыгъэх. Бэгъэудин изакьюо къызэнэм, ДиндэлэжъапIэм лъэуIэ зыфигъэзэгъаг љимамхэм ашыг улчэрэжъэгъою-юфышIэгъу фэхъунэу къыфагъеклонэу. Бэрэ зэrimыгъэлэхуу мэшитыр ишын ухэлжээнэм мэхъанэхшиу пасап эрэхэлжхэр икьюо зышээрэшлэгъэр, нэмийкхэри къидунэететыкIэ щызэогъэзафэ, ушшэрэхьаты, шыпкъэнэгъэ-къэбзэнэгъэм угукIэ зышифэ-огъазэ.

ТыздэкIогъэ тхъэлэIэуIэм зэпамыгъэу юфшэнхэр зэрэ-щагъэцакIэхэрэр къышытльэгъуг. Псэольшашхэр быслымэнхэм, юфышIэх, Iепэласэх. Дэлкъхэр зээз зэрэшыхэрэр, шхъаныгъупчэхэмрэ пчээхъапIэмрэ зэрэхагъэуцаагъэхэр, джэхашьор къэфэбенэу зэрагъэпсыгъэр, посыр къызэрэ-рашлэгъэр, нэмийкхэри къидунэететыкIэ щызэогъэзафэ, ушшэрэхьаты, шыпкъэнэгъэ-къэбзэнэгъэм угукIэ зышифэ-огъазэ.

ТыздэкIогъэ тхъэлэIэуIэм зэпамыгъэу юфшэнхэр зэрэ-щагъэцакIэхэрэр къышытльэгъуг. Псэольшашхэр быслымэнхэм, юфышIэх, Iепэласэх. Дэлкъхэр зээз зэрэшыхэрэр, шхъаныгъупчэхэмрэ пчээхъапIэмрэ зэрэхагъэуцаагъэхэр, джэхашьор къэфэбенэу зэрагъэпсыгъэр, посыр къызэрэ-рашлэгъэр, нэмийкхэри къидунэететыкIэ щызэогъэзафэ, ушшэрэхьаты, шыпкъэнэгъэ-къэбзэнэгъэм угукIэ зышифэ-огъазэ.

**ТхъэлэIэуIэр Гавердовскэм зэрэшагъэпсы-
рээ зэхээзыхыгъэ цыфхэм, быслымэнхэм,
псапэ зышэ зышоигъохэм къизэхалхъэрэ-
IепыIэгъур ары псэольшашхэр зэрэшаш-
хыхэрэр. Зырагъэжъагъэм къышыублагъэу
цыфхэм ягупыкI зэхашэ.**

ХэмкIэ лаят-аль-курсир тетхэгъэшт. Кубэм (куполын) тхылхээ гоххэр ишынхэгъэштэх.

— Непэ фэдэу тъкызыэтэ-мыйцуу тоифхэр лъыдгъэкIо-тэшхъухэмэ, мэшитыр икызы-лухын дгэгүжьюштэп, — къало клаэхэм. — ТишикIэгъэшт псэ-ольшахъэрэри, нэмийкхэри бэ-клаеу дгэхэвзэрыгъэх.

ШIум ибзыхъаф кIодырэп

Цыфхэр IепыIэгъур къизэ-рафхэхъхэрэр ары юфшэнхэр лъагъэктэнхэу амал къязы-тырэр. Сомэ минипшI е мини-шээ заулэкIэ мэшит зэрэмь-шышувштэр хэти къыгурылон фае. ТхъэлэIэуIэр Гавердов- скэм зэрэшагъэпсырэр зэхэ-зыхыгъэ цыфхэм, быслымэнхэм, псапэ зышэ зышоигъохэм къизэхалхъэрэ IепыIэгъур ары псэольшашхэр зэрэшаш-хыхэрэр. Зырагъэжъагъэм къышыублагъэу цыфхэм ягупыкI зэхашэ. Унэ лъапсэр зытлыгъэхэри, зыгъэчыгъэхэри псэу-пIэм дэс клаэхэр ары. Зэ-пымьюу шхъахъафхэр ашыгъэх, ахэм къелдэсхэм ашыщхэри, динлэжхэри къахэхъэштэгъэх.

Сомэ 50, 500, мини 5, 10 къязытыгъэхэр ёшыэх. Сомэ 300-рэ Къурланэр къафэзыхыгъэ пшьэшэжъий къафэкло-гъаг. «Къурланыр мэшитыр

нэбгыритум ялуу яши зэтэ-фэу, пытэу зэкъотхэу мэшитыр ишын лъагъекIуатэ.

Тхъэм иун

Мэшитыр изакьюоп, къэгъэ-шыгъэу ёшыэхэр зэкIэ Тхъэм илэмыр. ТхъэлэIэуIэхэм цыфхэр къащызэххэхэх, нэмаз щашы, Къурлан лъапIэм ше-дхэх. Агухэр мэушъэбых, Тхъэм зыфагъазз, шошхуу-ныгъэу фырIяэр къагъэшып-къажы. Сыд фэдэ чылыпI фэ-мидэу, мэшитыр уицыэнгъэ-щыц пычыгъоу къэпкIуагъэр щыбзэм щыкIэогъэкIыжы,

тагъэлэгъугъэх. Нэмаз зыща-шыщт унэр хьоо-пшау ыкIи гуягъыпI, бзыльфыгъэхэр Тхъэм зыщельэштхэ чылпэри агъ-псыг. Мэшитыр ефэндым зызигъэпсыгыт унэр, къа-клохэрэм амдээ зыщащтэшт чылпэхэр, шхапIэр хэтих. Нэмаз зыщащыт къэрэклишэхъумэ, агу етыгъэу Тхъэм ельэ-лурэ цыфхэр ягупшигъэм зэ-рэтирищышштхэр љимамэу Ешэ Амурбый къыгуаг. Ац къыххэри тхылхэхэмрэ шо зэфшхъафхэр агъэфедэштхэр, ежхэм яшоигъонгъэхэри къы-

чэлъынэу, ахъщери юф горэм пэужуу-гэхъанэу сифай», — къариогъагь аш. Ахъщэхшо зыгу пыкIэу къязытыгъэхэри щыIэх. IепыIэгъу къафэхъурэ пстэумэ Тхъэм афельэуух, яг-пыкI прапэ афэхъунэу, афэ-бэгъонэу, ягнаххэр къафи-гэгъунэу зыфагъазэ. «Непэ зи мыльку тимылахэу, неущ дгьотытши тышмыгъуазэу къыххэки. Ау юфыр къеуцу-рэп. Тхъэм псаунгъэ къарет къытфэгумэкIырэ пстэуми», — ало зэхэшакIохэм.

Израиль, Тыркум арьс адь-гэхэм къаугоигъэ ахъщэр мэ-шитыр ишын къиххальхъаг. Сириеми къыщаугоигъ, ау аш тхъамыкIагъоу къиххульхъагэм къыххэкIэу къагъэхын альэкы-рэп. Пащэхэри къадеэх, мэшитыр къыпыщыль чыгум къа-фыхагъэхъуаг, нахьыбэрэ къа-хэхъэхэ ашоигъу.

Гавердовскэм мэшитыр къэ-клон цыфхэр дэсих, ишын ры-клюрээ льэпльэх, нэмаз щашы-нэу, Тхъэм щельэуухэу фаех.

Аухыре мэзитум юфырэ хах-гээхыгь, ау къенаагъэри макIэп. Джыри шхъафэу къэгъэфэба-Пээрэ гүшьальхээрэ ашы-щих. Щагур зэтэрагъэпсыхъашт. ТетысхъапIэхэр, осты-гъэхэр агъэуцщих, плитэ тиралхъашт, чыгхэр агтэты-щих. Пстэуми ахъщ ящи-клагь, ар цыфхэр ары къызы-хэкIырэ.

Тыгу пыкырэм фэдиз ахъщ мэшитыр ишын хэтэжъу-гэхъальх. Нэклээз мазэу тыз-хэтэхэм сэдакыи, зэчати тты-хэу тихабзэ. Ахэр мэшитэу ашырэм фэдгээзэнхэр игъо шыыпк. Аш фэдэ IепыIэгъурэ зышээ умыкён пасап.

ТизэуIэгъу-зэдэгүшыIэгъу-къэлэ къоцпIэл лъагэ мэшитыр къычэхъаг, сэлам къыхыгь. Ар Емыж Нур-бый ыкю Аслын аргыгэ. Ятэ ихьатыркIэ мэшитыр ишын зэрэфэлэхъэу зэрэхэлжъэрэр, аш рихыжъэгъэ юфыр зэрэш-къабылыр къытфалотагь. Ари пасап.

Жи ки, хуульфыги бзыль-фыги мэшитыр ипчэхэр шэ-хэу къафызэуихыщих. Ох-тэ тэубытагь ёшыэп, ау къэз-гъэпсынкIэн зылъэкIыщтыр зэдэлжэхыннырэ пээпшэнхэрэх. Юфыр кIэзыщхэрэм Тхъэм псынкIэ къафеш.

ШАУКЬО Аслынгащ.

ПСЫКЪИУНЫМ ИКЪИНЫГЬОХЭМРЭ ГУКІГЬУМРЭ

Абрэдж Нурдин.

ІЭПЫІЭГҮР ЗЭПЫУРЭП

Шэуджэн районым ипсэупіхэу псыр кызызычиу гъэхэм республикэм иобществениэ движениехэм ялтыклохэр ашылагъэх, кыныгьохэм ахэфэгъэ цыфхэм Іэпүіэгъу афэхь угъэх, гъомылапхэхэр афащагъэх.

Алиам Ильясовыр.

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» икъутамэу Гавердовскэм щызэхаша-гъэм итхаматэу Абрэдж Нурдин тызэрещигъэгъозагъэу, пэшорыгъэшъэу юфым кіэупчэх, кыныгьохэм ахэфэгъэ цыфхэм сомэмин 60 зыосе гъомылапхэхэр афащагъэх.

— Хэта кіэшакло хью-гъэхэр?

— Ахьщэм иуѓоинкіэ зэхэ-щэн юфыгьохэм чанэу ахэлэж-жэгъэх Гъуклэл Асхад, Шынхэхь Адам, Осмэн Русльян, Нэгъуцу Аслын, Ниниху Заурбэч, Мыгу Эдуард, Абдулхэхэ

Бэгъеудин, Бэгъушъэ Алый, нэмийкхэм тафэрэз.

— Зэхэшэн Юфыгьохэр зэрэлъагъэклюатэхэрэм сида къахэбгъэшы пшион-гъор?

— Хабзэм икъулыкъушлэхэм-ре Адыгэ Хасэм хэтхэмрэ зэгъусэхэу кыним зэрэпэуцужыгъэхэм мэхъэн ин етэти.

«Дуслыкыр» хэлажъэ

— Адыгейим щыпсэурэ къэн-дзалхэм ацэклэ Хъакурынхэхъаблэ тყыгъягъэ, — къелуватэ «Дус-

лыкыр» ипащэу Алиам Ильясовым. — Раббим Рахмановыр, Алиам Ильясовыр сиғусэхэу Шэуджэн районым тყыгъягъэ. Къэмлан 60 хүүрэ гъомылапхэхэр афэтща-гъэх.

— Гум пыкырыр Іэпүі-гъум зиушьомбгъущгэу ольыта?

— Мыекъуапэ дэт тучанэу «Титаным» ипащэу Кыкы Людмилэ ильёури фэдгээцэклэгъэ. Аши къэмлэн 10 къытити, Хъакурынхэхъаблэ тща-гъэ.

— Алиам, цыфхэм шыу-Лукыагъэ, кышигуауагъэр къытфэлтэжъба.

— 2002-рэ ильэсүм къэндзал псеупіэу Кировым, фэшхъафхэм псыр къаклауи, гумэкыгыуабэ къафихыгъягъэ. Дэгъоу къэсэшэжъы урысхэр, адыгэхэр, нэмийкхэри тильэпкъэгъухэм Іэпүі-гъэту зэрафэхь угъагъэхэр. «Шуши псым хадз» адыгэхэм ало. Кировым дэсхэм яшыла-кэ зыпкь иуцожыгъэ. Джырэ уахтэ тиамал кызызэрихъэу адыгэ куаджэхэм тишүаугъэ ятэгъэкы.

Шэуджэн районым иадминистрации ипащэу Мэрэтыкъо Аслын общественнэ движениехэм ялтыклохэм «тхашшуугъэлэсэу» къариуагъэ.

ТИКОНЦЕРТХЭР

ЛъЭПКЬ ОРЭДХЭР ЕГЪЭЖЬЫНЧЫХ

Урысъем иартист цэргиу, США-м, Канадэ, Китай, нэмийк къэралыгъохэм концертхэр къащызытыгъэу Василий Пьяновым ипчыхъэзэхахэ Адыгэ республикэ филармониен щыклюагъэ. Зэхахъэм урыс лъЭПКЬ орэдхэр щынгъэх.

Марина Слюсаревар, Анатолий Шипитко, Василий Пьяновыр.

Василий Пьяновым «Русская удалир» итгүсүү
концертэр къеты.

зэгъусэхэу концертэр къатыгъэ. Оркестрэм ихудожественнэ пашэу, Адыгэ Республике изаслуженэ артистэу Андрей Ефименкэм кызызериуагъэу, Василий Пьяновыр ильэс заулэ хүгъэу тиреспубликэ шүкіэ щашэ, концертхэр къышетых.

Композиторхэу Б. Фоминным, Н. Риттер, П. Булаховым, М. Шишкиным, фэшхъафхэм аусыгъэхэр зэхахъэм щынгъэх.

Урыс лъЭПКЬ орэдхэр искусствэм пышагъэхэм ашыгъэшлэгьонигъэх. Петербург, шүхүэх, тыхээзэуцухъэрэ дунаим, шульэгъум афэгъэхыгъэхэр Василий Пьяновым ыгъэжынчыгъэх, къэзэкъ орэдхэри къылуагъэх.

— Урал сывышыжхыгъэ, Москва сывшэпсэу, — юфыгьохэм таше-гъэгъуазэ Василий Пьяновым. — США-м, Китай, нэмийк

хэгъэгүхэм тильэпкъ искусства нахышшоу аш язгашэ сшоингъоу концертхэр къащысэтых. Адыгейим сидигъуи дахэу къышыспэгъокых. Урысъем искусствэхэм идэслүүжнэ юфышэшхуу Анатолий Шипитко «Русская удалир» ихудожественнэ пашэу зыщытыгъэ ильэсэхэм Мыекъуапэ сывкэеклоныр шэнышшу сферхъуагъэ.

— Сигуалэу Василий икон-

церт сеплэгъэ, — къытиуагъэ Анатолий Шипитко. — Гукэ орэдээр зэхэгъэхыннын пыль. Нэгъырабэ пчыхъэзэхахъэм кызэрэклюагъэ, Иэгу зэрэфытеуагъэхэм, концертэр къызеухым эльяхуи орэд заулэ къафионным фэш икірэрикъеу пчэгум кызызрихъажыгъээм фэш артистым осэ ин фэтэшы. Нэпэ-еепль сурэтхэр зэрэтирахыгъэри къыхэсэгъэшы.

Нэклюгъор зыгъэхвазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр
ыкы кызызы-
гъэкырэ:
Адыгэ Республи-
кэм лъЭПКЬ
Юфхэмкіэ, Иэкыб
къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адырэ
ыкы къэбар
жыгъэм иамал-
хэмкіэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшырэ:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приимэр:
52-16-79,
редактор шхъялэм
игуадзэ:
52-49-44,
пшъэдэкырж
зыхырэ
секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхыты-
гъэр:
Урысъем Федерацием
хэутын Юфхэмкіэ,
телерадиокъэтын-
хэмкіэ ыкы зэллы-
Иэсикы амалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэроры-
шапл, зэраушыхы-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкі
пчагъэр
4023
Индексхэр
52161
52162
Зак. 962

Хэутынны
уздыкытхэнэу
щыт уахтэр
Сыхытыр
18.00
Зыщыхаутыр
уахтэр
Сыхытыр
18.00

Редактор
шхъялэм
игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэкырж
зыхырэ секретарыр
Жакіэмкъо
А. З.